

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Tápiószőlős Község Önkormányzata

2016.

Tartalom

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban használt fogalmak	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	5
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	27
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	37
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	41
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	45
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	50
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	52
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
1. A HEP IT részletei	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A beavatkozások megvalósítói	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Jövőképek	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Az intézkedési területek részletes kifejtése	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3. Megvalósítás	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A megvalósítás előkészítése	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A megvalósítás folyamata	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Monitoring és visszacsatolás	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Nyilvánosság	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Kötelezettségek és felelősség	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Érvényesülés, módosítás	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni. A HEP IT-t a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 3. számú mellékletében található forma szerint kell elkészíteni.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzeti és önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveivel, koncepcióival történő összhangra.

Mindezekre és a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 2. számú mellékletének 9. pontjára figyelemmel javasolt, hogy a HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történjék, bevonva a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára ellátást, szolgáltatást nyújtó önkormányzati, nemzeti és önkormányzati, állami és civil szervezetek képviselőit, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 58/B. §-a által a 2000 fő feletti települések esetében előírt szociálpolitikai kerekasztal képviselőit.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalomkülönböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák¹

Asszimiláció: A kisebbség beolvad a többségbe: önkéntesen vagy kívülről való nyomás hatására átvéve annak kulturális sajátosságait és elhagyva a sajátját.

Marginalizáció: Valamely társadalmi csoport önhibáján kívül a társadalom peremére kerül.

Szegregáció: A társadalom valamely szegmensében megvalósuló erőszakos és/vagy intézményi-strukturális, nyílt és/vagy rejtett elkülönítés.

Szeparáció: A társadalmi kirekesztéssel és/vagy a társadalmi asszimilációval szembeni védekezésként megvalósuló önkéntes elkülönülés (pl. nemzetiségi intézmények).

Integráció: A társadalom különböző csoportjainak közös térben megvalósuló sikeres együttélése, illetve az együttélés feltételeinek megteremtése. Az integráció egyik változata a „hideg integráció”, mely fókuszában a csoportheterogenitás létrehozása áll, és amely nem tesz tartalmi beavatkozást a heterogén csoportban történő sikeres fejlesztésre.

Inklúzió: Alapértelmezése a befogadás, azaz az exklúzió (kirekesztés) ellentétes irányú folyamata. Azon a társadalmi felismerésen alapul, hogy különböző életmódok és identitások létezhetnek egy időben és egy helyen, és hogy a közöttük létrejövő kommunikáció gazdagítja mindegyik résztvevőt. Az inkluzív társadalom, mint szemlélet követői a kölcsönös befogadást tartják szem előtt minden területen.

Inkluzív (befogadó) nevelés: Az integráló nevelési térben a gyerekek/tanulók befogadó nevelése akkor tud megvalósulni, ha a gyerekek/tanulók társadalmi és kulturális háttéréből, valamint egyéni adottságaiból adódó különbségeire az intézmény komplexitásában képes reflektálni. Vagyis inkluzív az az oktatás-nevelést megvalósító intézmény, mely a gyerek/tanuló csak rá jellemző sajátosságait maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra érték-ként építve alakít ki befogadó környezetet.

---

¹ Varga Aranka (2006) Multikulturalizmus – inkluzív oktatási rendszer. Ismeretek a Romológia Alapképzési Szakhoz, PTE Pécs.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendeletrendelkezéseivel, Tápiószőlős Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait², valamint az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A település területén – hasonlóan más, Tápió-mentén fekvő falvakhoz – az időszámítás és a honfoglalás előtt különböző nomád népek éltek: a szkíták, a szarmaták és az avarok a kedvező földrajzi környezet miatt telepedtek le. Megtelepedéseiknek sokféle bizonyítéka került elő a földmunkálatok során, a legbecsesebb a szomszédos Tápiószentmárton területén – a tápiószőlősi határ közelében – az 1923-ban megtalált szkíta aranyszarvas. Ezen felül több értékes lelet került elő, pl. az 1934-ben a Blaskovich-fivérek által feltárt szarmata sírból is.

Honfoglaló őseink ugyancsak tartósan megtelepedtek a környéken, hiszen a kistáj földrajzi környezete jól megfelelt életmódjukhoz. A honfoglalás után a kereszténység gyors térhódítását jelzi a falu területén megtalált három, valószínűleg a XII. századból való kőtemplom maradványa. Közülük az egyik a falu déli részén lévő, a középkori Birincsek, a második a jelenlegi 311-es úttól nyugatra levő Félegyháza nevű falu központja volt, míg a harmadik falujának neve eddig ismeretlen. A tatárjárás szörnyű pusztításai után a Tápiómente falvait is újjáépítették. Több korabeli oklevél utal a különböző okok miatt bekövetkezett népességmozgásra, elvándorlásokra. Feltételezhető, hogy Cegléd viszonylagos közelsége (15 km) már a középkorban is motiválhatta az elköltözéseket.

A török megszállás kezdetén tartott összeírások (1546-ban és 1550-ben) alkalmával Félegyházán 15 kaput, illetve 8 porta mellett, 12 elhagyott (pauper) portát is összeírtak. Az utóbbi adatok, vagyis a pauper-porták egyértelműen utalnak az elnéptelenedési időszak kezdetére. 1565 után fokozatosan csökkent az adófizetők száma – 9 és 5 között váltakozik –, s a XVII. század elején már teljesen lakatlan volt Félegyháza. A lakosság foglalkozásában a földművelés és az állattenyésztés – elsősorban a juhtenyésztés – játszotta a vezető szerepet.

A török kiűzése utáni oklevelek a Tápió-mentén 7 elpusztult falut – köztük Félegyházát is – említene. Az 1701-es határjárást tanúsító okirat az elpusztított települést Tápiószéle külterületeként említi meg. A népesség visszatelepülése a XVIII. század elején, csak nagyon lassan ment végbe. Tápiószéle erre a külterületi részére 1728-ban templomot építtetett, valamint plébániát alapított. Ezt a templomot 1832-1834 között teljesen átépítették, amelyhez felhasználták Félegyháza egykori Árpád-kori templomának

² Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

elbontott anyagát is. A török időkben elnéptelenedett és elpusztított Birincsek nem épült újjá a XVIII. században. Ezzel szemben a tanyák fokozatosan tért hódítottak az említett elpusztított településektől északra, lényegében a Tápió hordalékkúpjából származó homokvidéken. Erre a területre a környékbeli (pl. Pánd, Tápióbicske stb.) falvakból és a Jászságból érkeztek telepesek (Jászkisér, Jászládany stb.).

Az itt élők életét jelentős mértékben átalakította, megváltoztatta a XIX. század második felében a más alföldi homokvidékeken is megjelenő szőlőtermelés. A mai Tápiószőlős területén a szőlőtelepítéseket a közeli Pándról beköltözött néhány család kezdte el, a XIX. század második felében. Ebben az időben keletkezett a Tápiószéle-Halesz elnevezés. A szőlő- és gyümölcsstermelés eredményeként a társadalmi polarizáció néhány évtized alatt meglehetősen jelentőssé vált, a birtokkoncentrációk révén kialakult Káldy- és Benedikty-tanyán, valamint a szomszédban lévő, Tápiószentmártonhoz tartozó Sőregi uradalomban sok cselédet és napszámost foglalkoztattak.

Az I. világháború helyi áldozatainak névsora a Tápiószelén 1924. augusztus 3-án felavatott emlékművön olvasható. A II. világháborúban helyiek is voltak a gyorshadtestben, valamint a voronyezsi katasztrófában megsemmisített II. magyar hadseregben is. Az elesettek emlékére – elsősorban a helyi Gonda János áldozatos kutatásainak és erőfeszítésének köszönhetően – 1993-ban állítottak fel egy díszes kopjafát, amelyen 76 név olvasható.

1945 tavaszán az Ideiglenes Kormány rendeletének megfelelően itt is megtörtént a földosztás. Ekkor azonban nemcsak a helyi nagybirtokokat osztották ki a földigénylők között, hanem a szomszédos Tápiószentmártonhoz is tartozó Sőreg területéből is, 500 kh szántót. A tápiószélei 40 tagú Földkiosztó Bizottságban 15 fő volt haleszi. A kiosztott kisebb-nagyobb parcellákon az új tulajdonosok rendkívül nagy erőfeszítésekkel, szinte csak pusztá kézzel kezdték meg a gazdálkodást.

A település történetében rendkívül fontos az 1947. október 1-jén megvalósult teljes önállóság elnyerése. Az első elszakadási próbálkozások már az 1920-as években jelentkeztek, de az csak – a különböző érdekek ütközése miatt – 1947-ben realizálódott véglegesen.

Az 1947 után történt legfontosabb események a falu életében:

- 1949-ben megépült (társadalmi összefogással) a községháza, amelyet 1970-ben felújítottak, 1993-ban átalakítottak,
- a makadám utak építése több szakaszban történt
- az 1950-es évektől (autóbuszokkal) megindult a tömegközlekedés Nagykáta és Cegléd irányába
- 1952-ben elkezdődött a falu villamosítása, amely a település szétszórtsága miatt nem kevés időt és költséget követelt
- a vezetékes vízhálózatot 1967-től fokozatosan építették ki
- 1963-ban az eredetileg kőolaj és földgázkutatásra készült meddő kútból, 70 fokos termálvíz tört fel. A kút mellé az 1970-es évek végén egy fürdésre is alkalmas medencét építettek. Hamarosan a kút körüli területet felparcellázták és eladták,
- 1978-ban felépült a falu óvodája,
- 1986-ban új iskolaépület épült, amely hamarosan (a falu önállóvá válását elősegítő) Házi Árpád nevét vette fel,
- 1992-ben tornaterem épült, a „tartozékaival” együtt,
- 1993. évben megkezdődött a község gázhálózatának kiépítése, 1995-ben 1870 fm gázvezeték, 5719 fm vízvezeték épült, korszerűsítették a közvilágítást, a község főútja új, szilárd burkolatot kapott. Az Önkormányzat megvásárolta a termál-kutakat, szolgálati lakásainak fűtését folyamatosan korszerűsítette. Az Idősek Otthona 8 férőhellyel bővült.
- 1996-ban 9106 fm gázvezeték, 1748 fm vízvezeték épült. Az óvoda felújítása, bővítése megkezdődött.
- 1997-ben a Bata út 6 m széles szilárd burkolatot kapott. Az egészségügy részére új modern EKF-készüléket vásároltak.

Az önállóvá vált település lakossága az 1870-es első népszámlálástól (1.031 fő) viszonylag egyenletesen emelkedett 1960-ig. Az 1960-as népességmaximumtól (3.477 fő) kezdődően ebből a faluból is megkezdődött a lakosság elvándorlása, amely az ország és Pest megye agrártérsegeit – így a Tápió-mentén lévő településeket – sújtotta legjobban. 1960 és 1970 között a népességveszteség a legnagyobb (-505 fő, ez -14,5%), 1970-1980 között a népesség stagnált, míg 1980-1990 között a népességveszteség ismét felgyorsult (-327 fő, ez -10,9%). Az 1990-1996 közötti időben a népesség csökkenése megállt, sőt minimális növekedés történt (+16 fő, ez 0,6%).

A fiatal falu gazdasági adottságainak megfelelően a külterületi népesség aránya a Tápió-mentén a legmagasabbak közé tartozott. 1945 után a magyar települések közül egyedül ebben a faluban növekedett a külterületi népesség száma, de aránya 1970 óta csökkenő tendenciájú. 1970-ben 52%, 1990 36,3% élt külterületen. A településen a munkanélküliség 1996-ban 14,4%-os volt (140 fő), amely arány a Tápió-mentén és a megyén belül is a legkedvezőtlenebbek közé tartozik. Az ingázók aránya 1990-ben megközelítette a 60%-ot. Az aktív munkavállalók a szűkös helyi lehetőségek miatt elsősorban a közeli Cegléden, Tápiószelén, Nagykátán vagy a távolabbi Szolnokon és Budapesten kénytelenek dolgozni.

A település népesség-alakulása 1998-tól 2003-ig folyamatos növekedést mutat. Majd 2004. évtől kismértékű csökkenést – alig 1%-os népességfogyást mutatnak az adatok

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	3173	
2008	3177	100%
2009	3168	100%
2010	3119	98%
2011	3112	100%

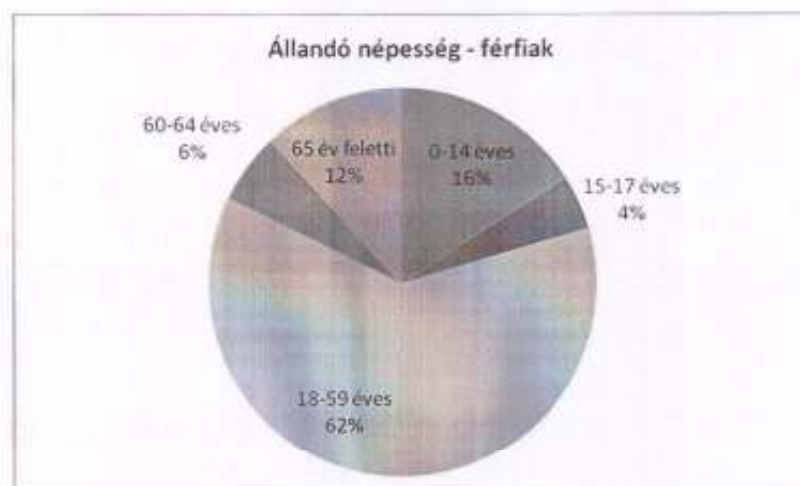
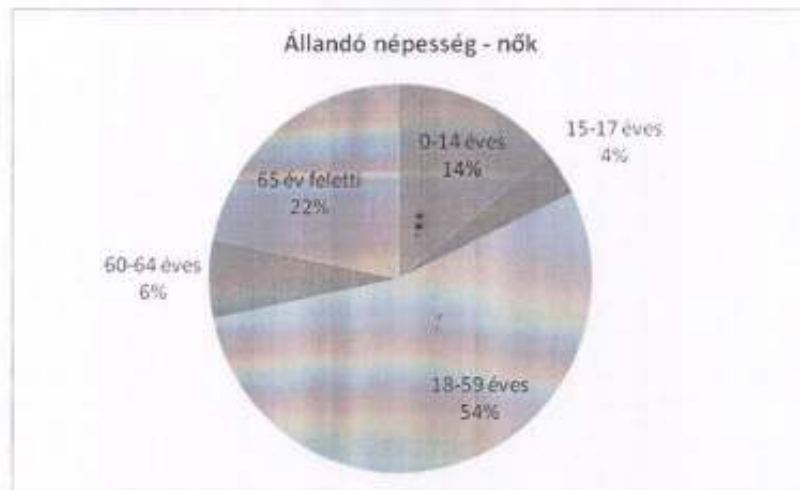
2007-től közel 2010-ig változatlan a lakónépesség száma, majd 2010-ben közel 50 fővel csökken, ami 2 %-os visszaesést jelent.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1612	1500	3112	52%	48%
0-2 évesek			68,1		
0-14 éves	216	238,1	454,1	48%	52%
15-17 éves	57,9	69,1	127	46%	54%
18-59 éves	832,5	926,1	1758,6	47%	53%
60-64 éves	101,1	88,1	189,2	53%	47%
65 év feletti	336,1	178,9	515	65%	35%

Az állandó népesség kor és nemek szerinti megoszlását a 2. számú táblázat mutatja. A nők és férfiak száma közel azonos, csak korcsoportok szerinti felosztásban mutat jelentősebb eltérést, ahogy azt az alábbi két diagramon láthatjuk.

A 3. számú táblázat településünkön mért öregedési indexet szemlélteti mely egy kezdeti, 2008-as visszaesés után növekedést mutat, amit a 65 év felettiek viszonylag állandó száma mellett, a 0-14 éves korú állandó lakosok csökkenő száma okoz.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	432	372	116,1%
2008	509	510	99,8%
2009	516	483	106,8%
2010	524	466	112,4%
2011	515	454	113,4%

Településünk csökkenő lélekszámát a negatív természetes szaporodás okozza, melyet valamelyest ellensúlyozni tud a belföldi vándorlás.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	92	74	18
2009	64	75	-11
2010	63	76	-13
2011	85	66	19

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	23	49	-26
2009	24	44	-20
2010	20	44	-24
2011	20	48	-28

Értékeink, küldetésünk

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése Magyarország számára is alapvető jelentőségű. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség- és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Fontos, hogy minden állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Tápiószőlős Község Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a község működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szervezetek is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tápiószőlős Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, klíngazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

Az Ebktv. – ben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az alábbiakban röviden meghatározzuk a kapcsolódó stratégiákat, melyekről bővebben a HEP sablonhoz kapcsolódó tanulmánykötetben olvashatunk. Ezek ismerete azért fontos, mivel a település esélyegyenlőségi stratégiájának illeszkednie kell nem csak a jogszabályi környezetbe, hanem az EU és hazai releváns stratégiákhoz is.

Az EU 2020 stratégia³

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedéstervezet. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

³ A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

Nemzeti Reform Program⁴

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁵ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁶

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti roma integrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁷

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös, távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁸

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024 időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

⁴ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo%20%C5%91_t%C3%A9v%C3%A9sz%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo%20%C5%91_t%C3%A9v%C3%A9sz%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁵ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁶ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁷ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.birtoskezdet.hu

⁸ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Tápiószőlős Község Önkormányzata a társadalmi esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében már 2007-ben megfogalmazta Esélyegyenlőségi Programját, amelyben elemezte a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását és meghatározta az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, a célok megvalósításához szükséges feladatokat, forrásokat és a végrehajtáshoz szükséges határidőket. Tápiószőlős Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által Az Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról szóló 3/2008. (I.14.) Kt. határozatával már korábban elfogadott Esélyegyenlőségi Program alapot képez a jövőben végrehajtandó feladatokhoz és a társadalmi esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében fogalmazta meg és ...../2013.(XII.12.)Kt. határozatával fogadta el a 2013-2018. időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban az Önkormányzatnak, jogszabályi rendelkezések által előírt, kötelezően elkészítendő és Tápiószőlős Község Önkormányzata által elkészített dokumentumok, koncepciók, tervek kerülnek felsorolásra, feltüntetésre azzal, hogy az egyes dokumentumokban leírtak miként szolgálják az településen az esélyegyenlőség megvalósítását.

■ **Költségvetési koncepció** – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek. Tápiószőlős Község Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzat 2014. évi költségvetési koncepciójáról szóló 72/2013.(IV. 25.)Kt. határozattal döntött. A határozat alapján: "- A helyi szociális rendeletben és egyéb rendeletekben meghatározott önkéntes önkormányzati juttatások felülvizsgálata. - Az önkormányzat 2014. évben is fontos feladatának tartja a helyi társadalmi szervezetekkel való együttműködést, melyek általában kulturális, polgári védelmi, sport területekre terjednek ki. - 2014. évben is fontos célkitűzés a pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, és a lehetőségek kihasználása."

■ **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. Tápiószőlős Község Önkormányzat Képviselő-testülete 1/2011.(I.27.) Kt. Határozatával hagyta jóvá a Tápiószőlős Község Önkormányzatának 2010-2014. évre vonatkozó Gazdasági Programját.

■ **Szolgáltatástervezési koncepció** – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Tápiószőlős Község Önkormányzata Szociális Kerekasztal működtetett a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló törvény 58.-§ (2) bek alapján, melyről rendeletet alkotott. A koncepció kialakítása a Szociális Kerekasztal feladata.

■ **Köznevelés-fejlesztési terv** – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodik a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a

nemzetiséget érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §). törvényi szabályozás alapján az Önkormányzat részére a feladat nem releváns.

■ Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el. Tápiószőlős Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Építési Szabályzatról a 20/2008.(XII.01.) Kt. rendeletet alkotta. A településrendezési terv a Helyi Építési Szabályzat részét képezi.

■ Településszerkezeti terv – Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdekek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. Tápiószőlős Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Építési Szabályzatról a 20/2008.(XII.01.) Kt. rendeletet alkotta. A településrendezési terv a Helyi Építési Szabályzat részét képezi.

■ Településfejlesztési koncepció – az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 87.§-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A Családsegítés térítésmentesen áll nemre, etnikai hovatartozásra, korosztályra való tekintet nélkül a ceglédi és a kistérségi települések, Csemő, Kocsér, Jászkarajenő, Nyársapát, Újszilvás, Tápiószőlős, Törtel lakosai rendelkezésére.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során felhasznált adatok lekérdezése az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszeren (TEIR), valamint a Központi Statisztikai Hivatal honlapjának Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) szerinti adatgyűjtésre vonatkozó oldalán keresztül történt.

A helyi adatgyűjtések egy része már korábban rendelkezésre állt az Önkormányzatnál vagy annak Hivatalában. Azok a helyi adatgyűjtést igénylő információk, amelyek nem álltak rendelkezésre az

Önkormányzatnál az információ jellegének meghatározása után a megfelelő formában kerültek begyűjtésre. Az adatgyűjtés egy részét a táblázatok kitöltésével, másik részét nyomtatvány kiküldésével és visszajuttatásával sikerült végrehajtani. További információgyűjtés történt az Önkormányzat honlapjáról, a Képviselő-testület jegyzőkönyveiből, rendeleteiből, archívumából, valamint a Polgármesteri Hivatal és az intézmények nyilvántartásaiból, adatgyűjtéseiből. Sajnálatos módon vannak olyan információk, melyek nem vagy csak csekély mértékben hozzáférhetőek, vagy nem hivatalosak és ez által nem felhasználhatóak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatalarca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Szegénység: szegénynek vagy kirekesztettnek tekintjük mindazokat, akik jövedelmi szegénységben élnek, vagy rendkívül alacsony munkaintenzitású háztartásokban élnek.

Szegénynek tekintjük azokat, akik a mediánjövedelmek 60%-ánál kevesebből élnek, mélyszegényeknek pedig azokat, akik a közép jövedelmek 40%-nál kevesebből élnek. A KSH 2011-es adatai szerint a szegénységi küszöb alig volt több, mint nettó 62.000 Ft.

Jövedelmi szegénységben élőknek azokat tekintjük (nemzetközi számítás alapján), ahol az egy főre eső jövedelem nem éri el az átlagjövedelem 60%-át. Értéke Magyarországon 2010-ben 59.441 Ft volt. Ahol az egy főre eső jövedelem ennél kisebb volt, szegénységben élőknek nevezhetők.

A rendkívül alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők körében nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek, a kistelepüléseken, hátrányos térségekben élők, és a romák. A munkaerő-piacra jutás fő akadályai: a regionálisan egyenlőtlen munkahelykínálat, rugalmatlan munkaerőpiac, alacsony iskolázottság, tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, gyermekek, egyéb gondozásra szoruló hozzátartozók gondozási szolgáltatásainak hiánya.

A lakosság legnagyobb hányadának nincs lehetősége arra, hogy megtakarítson, Magyarországon a többség (75%) nem rendelkezik elegendő megtakarítással az esetlegesen felmerülő váratlan kiadások saját erőből való finanszírozására.

A szegénység nem minden esetben tartós állapot. A demográfiai változásoknál szinte minden család a szegénységi küszöb alá kerül, így életében valaki többször is lehet szegény. Más jellemzők írják le a tartósan és a csak átmenetileg szegényeket.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben.”

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya³

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1055	1100	2155	46	4,4%	34	3,1%	80	3,7%
2009	1058	931	1989	63	6,0%	55	5,9%	118	5,9%
2010	1042	1087	2129	74	7,1%	46	4,2%	120	5,6%
2011	992	1083	2075	93	9,4%	57	5,3%	150	7,2%

A 3.2.1-es táblázat mutatja a nyilvántartott álláskeresők számának alakulását a 15-64 év közötti lakónépességhez viszonyítva. Látható hogy a nők száma csökken településünk, valamint ezzel egyidejűleg a férfiakénál nagyobb ütemben növekszik a női álláskeresők száma, 2011-ben csak nem kétszer annyi női álláskeresőt tartottak nyilván településünkön, mint férfit.

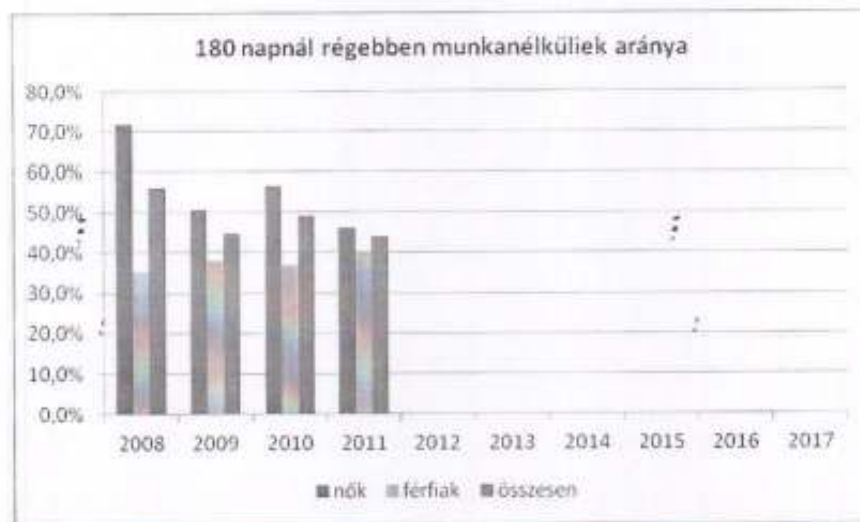
A 3.2.2-es számú táblázatból leolvasható nyilvántartott álláskeresőik korcsoportok szerinti megoszlása

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma
korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresőik száma összesen	fő	80	118	120	150
20 éves és fiatalabb	fő	1	6	7	4
	%	1,3%	5,1%	5,8%	2,7%
21-25 év	fő	11	10	18	20
	%	13,8%	8,5%	15,0%	13,3%
26-30 év	fő	12	16	14	16
	%	15,0%	13,6%	11,7%	10,7%
31-35 év	fő	8	16	18	20
	%	10,0%	13,6%	15,0%	13,3%
36-40 év	fő	11	17	14	23
	%	13,8%	14,4%	11,7%	15,3%
41-45 év	fő	6	14	13	16
	%	7,5%	11,9%	10,8%	10,7%
46-50 év	fő	11	15	10	19
	%	13,8%	12,7%	8,3%	12,7%
51-55 év	fő	12	18	14	16
	%	15,0%	15,3%	11,7%	10,7%
56-60 év	fő	8	6	11	16
	%	10,0%	5,1%	9,2%	10,7%
61 év felett	fő	0	0	1	0
	%	0,0%	0,0%	0,8%	0,0%

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	46	34	80	33	12	45	71,7%	35,3%	56,3%
2009	63	55	118	32	21	53	50,8%	38,2%	44,9%
2010	74	46	120	42	17	59	56,8%	37,0%	49,2%
2011	93	57	150	43	23	66	46,2%	40,4%	44,0%

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők számában és nemek közti megoszlásában – hullámozó ugyan, de – csökkenés tapasztalható, valamint a férfiak és nők közti egyenlőtlen megoszlás is közeledni látszik egymáshoz, így 2011-ben a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva csaknem azonos arányú nőt és férfit tartottak nyilván településünkön 180 napnál hosszabb ideje, ám az abszolút számokat tekintve csaknem most is kétszer annyi nőt mint férfit.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	251	266	517	3	1,2%	1	0,4%	4	0,8%
2009	251	273	524	2	0,8%	7	2,6%	9	1,7%
2010	242	261	503	10	4,1%	4	1,5%	14	2,8%
2011	250	253	503	6	2,4%	6	2,4%	12	2,4%

Településünkön a pályakezdő fiatalok száma az elmúlt három évben stagnált.

b) alacsony iskolai végzettségűek¹⁰ foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	2434	1294	1140	2004	1005	999	430	17,7%	289	22,3%	141	12,4%

2011	2478	1312	1166	2264	1159	1105	214	8,6%	153	11,7%	61	5,2%

Településünkön az évezred első évtizedében a 8 általános végzettséggel nem rendelkező 15 évesnél idősebb lakossága aránya közel 10 százalékkal csökkent 17,7 %-ról 8,6%-ra.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	80	2	2,5%	27	33,8%	51	63,8%
2009	118	1	0,8%	41	34,7%	76	64,4%
2010	120	4	3,3%	47	39,2%	69	57,5%
2011	150	5	3,3%	52	34,7%	93	62,0%

Érdekes módon a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya jóval kisebb a nyilvántartott álláskeresők számára vetítve, mint településünk teljes lakosságára számítva.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma
2010	44	2%	4
2011	41	2%	5
2012	42	n.a.	4
2013	19	n.a.	0

A közfoglalkoztatásban az aktív korú népesség 1-2 %-a vesz részt, ami a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva mintegy 27-30%-ot tesz ki.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma
2008	280	24	7
2009	294	28	7
2010	326	29	8
2011	343	30	8

2012	n.a.	33	12

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A munkanélküliség jelentősebb mértékben érinti a fiatalokat. A helyi tapasztalatok alapján elmondható, hogy a pályakezdő fiatalok igen jelentős része is nehezen illeszkedik be a munka világába, és ez már nemcsak a szakképzetlen fiatalokra jellemző, hanem sajnos az érettségivel, szakmáival rendelkezők száma is egyre nő az aktív korú munkanélküliek között. Ha ennek okait keressük, akkor több tényrt is felsorakoztathatunk. Nagyon sok esetben a frissen szakmát szerzett fiatalok azért nem jutnak álláslehetőséghez, mert szakmai tapasztalattal nem rendelkeznek. A munkáltatók a szakmai bizonyítvány mellett az esetek döntő részében eltérő szakmai ismeretekkel, ill. gyakorlattal rendelkezőket várnak, ezért óriási jelentősége lenne az átképzési lehetőségeknek is számukra.

A fiatalok közül is egyre többen kerültek a szociális ellátórendszerbe, így egyre nagyobb volt azon elvárásuk, hogy a foglalkoztatásuk megoldott legyen. 2011. szeptember 01. napján lépett hatályba a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények egyéb módosításáról szóló 2011. évi CVI. Törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A Pest Megyei Kormányhivatal Ceglédi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály vezetőjével és ügyintézőjével folyamatos kapcsolatban állunk, így időben értesülünk a kiírt képzésekről, és minél több ellátásban részesülő személyt tájékoztatunk a lehetőségekről. Ez nagyon fontos az új szakma esetleges megszerzése miatt is, és a már említett 30 napos kötelezettség teljesítésébe is beszámítható. Jelenleg 25 fő olyan közmunkást alkalmazunk, akik a közmunkaprogram keretén belül szakmai továbbképzésben részesülnek.

g) mélyszegénységben élők és romák¹¹ települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A közfoglalkoztatásban az emberek kiválasztása során figyelembe vesszük, hogy a nagyon nehéz helyzetben lévő családokból is részt vehessenek a programban. A mélyszegénységben élőket és a romákat is foglalkoztatjuk az önkormányzati fenntartású intézményekben. Részt vesznek a Polgármesteri Hivatal, a Művelődési Ház körüli munkákban és a parkok gondozásában.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Ha megvizsgáljuk a munkával nem rendelkezők nem és korcsoport szerinti megoszlását, akkor megfigyelhetjük, hogy az idősebb korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, a fogyatékos emberek és a megváltozott munkaképességűek hátrányos helyzetben vannak a foglalkoztatás területén. Ezen a helyzeten szeretnénk javítani, a célcsoport képzési lehetőségeiről való tájékoztatásával és a munkalehetőségek felkutatásával.

¹¹ Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzetiiségi csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és nyilvántartása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely nemzetiiségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (ld. a nemzetiiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXX. törvény 11. § (1)-(3) bekezdését).

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, települési támogatás.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így például a települési támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	2155	12	0,6%
2009	1989	9	0,5%
2010	2129	10	0,5%
2011	2075	29	1,4%

Településünkön az elmúlt időszakban a nyilvántartott álláskeresői számával azonos módon, növekszik az álláskeresői segélyben részesülők száma.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresői száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	80	25	31,3%
2009	118	42	35,6%
2010	120	52	43,3%
2011	150	53	35,3%

A járadékra jogosultak száma 2008-tól 2011-ig terjedő időszakban megduplázódott, ám a változó bázis – a szintén növekvő nyilvántartott álláskeresői száma – miatt ez csupán 4%-os változást jelent.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	95	4,41	0	0	0	0
2009	98	4,93	0	0	0	0
2010	86	4,04	0	0	0	0
2011	17	0,82	105	0,7	1	0
2012	16	0,8	121	n.a.	2	0

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1314	0	14	0	0	0	0	0
2009	1366	0	14	0	0	0	0	0
2010	1367	0	14	0	0	0	0	0
2011	1369	0	14	0	0	0	0	0
2012	n.a.	n.a.	14	0	0	0	0	0
2013	n.a.	n.a.	14	0	0	0	0	0

Településünkön 13 bérlakás található, mely az összes lakásállomány 1%-a.

b) szociális lakhatás

Településünkön nem biztosított szociális lakhatás.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Településünkön nincs olyan nem lakáscélú ingatlan melyet lakás célra használnának.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	6	1
2011	2	1
2012	0	0

Településünkön már nem található feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzet, sem hajléktalan.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	19	0
2009	33	0
2010	33	0
2011	150	0
2012	180	0

Tápiószőlősen folyamatosan növekedett a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma, a 2012-es évben 180 támogatottat tartottunk nyilván.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számára kell segítséget nyújtani. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Tápiószőlősen a külterületén élők száma 2015-ben 1037 fő volt, ez a teljes lakossághoz viszonyítva 36,33 %-ot jelent.

A közművesítés helyzete részben megoldott, minden házban megoldott az áramszolgáltatás, a hulladékgyűjtés, a közösségi közlekedés megoldottságát a dűlőutak rendszeres karbantartása jelenti.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön nem található szegregátum, nem releváns.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Településünkön nem található szegregátum, a kérdés ezért nem releváns.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Településünkön nem található szegregátum, a kérdés ezért nem releváns.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Településünkön nem található szegregátum, a kérdés ezért nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	2	0	0
2009	2	0	0
2010	2	0	0
2011	2	0	0
2012	2	0	0
2013	1	0	0

Tápiószőlősen az egészségügyi alapellátásban résztvevő háziorvosok és házi gyermekorvosok számának alakulását a fenti táblázat mutatja be.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az Önkormányzat saját adatai szerint: a felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma 1 db. A rendelőt ellátja Dr. Szoboszlai Árpád Cím: 2769 Tápiószőlős, Árpád u. 11. Tápiószőlősön vegyes háziorvosi körzet nincs.

Tápiószőlős lakosságának fogorvosi szolgálat keretei között történő ellátása folyik, dr. Molnár Jenő rendelőjében, 2769 Tápiószőlős, Árpádút 5. szám alatt. A helyben történő ellátás prioritást élvez, mivel a szociálisan rászorultak ellátáshoz való hozzájutása egészségi állapotuk megőrzéséhez elengedhetetlen.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés jónak mondható a településen, a szolgáltatások Tápiószőlősön történő teljes körű hozzáféréseinek megteremtése érdekében fáradozik a Képviselő-testület.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés lehetősége a törvény által előírt minimumoknak felel meg. Prevenció és szűrőprogramokat végez a védőnői-, a gyermekorvosi-, a felnőtt háziorvosi- és a fogorvosi szolgálat is.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Tápiószőlősön óvodába járó gyermekek a logopédiai fejlesztést, még az iskolába járó diákok logopédiai és gyógytárgypedagógiai fejlesztést tudnak igénybe venni.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Tápiószőlős abban a szerencsés helyzetben van, hogy saját konyhát működtet. A feladatokat 7 fő közalkalmazott munkatárs látja el.

Tápiószőlős Község Önkormányzatának Központi Konyhája kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a jogszabályi előírásoknak és a legújabb egészséges táplálkozási trendeknek megfelelően az étkeztetés. Az itt feldolgozott alapanyagok szigorú minőségi ellenőrzés után kerülnek feldolgozásra, így az elkészült ételek kiváló minőségűek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Községünkben nagy hagyománya van a sportnak, leginkább a labdarúgásnak. Az iskola, s az óvoda is rendelkezik tornateremmel, és az iskolában diáksport egyesület is működik.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Életminőségünk fejlesztésének alapja az egészség megőrzése. Ezért a település egészségügyi ellátására – a lehetőségeihez mérten – sokat áldoz önkormányzatunk.

A Szakorvosi Rendelő Cegléden nyújt megfelelő szintű szakrendelést. Jelenleg 1 felnőtt háziorvosi, 1 védőnői körzet, és 1 fogorvosi körzet áll az állampolgárok rendelkezésére.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Tápiószőlős Község Önkormányzata kiemelten figyel arra, hogy hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése az általa biztosított szolgáltatások nyújtásakor ne történjen.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pozitív diszkrimináció társadalmi csoportokra vonatkozó jogi vagy egyéb adminisztratív megkülönböztetést, előnyben részesítést jelent, melyre gyakran, de nem feltétlenül a csoport valamilyen szempontból hátrányos helyzete ad indokot. A világ sok országában ismert és alkalmazott fogalom a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatására vonatkoztatva. Néhány példa gyakorlatban megvalósított pozitív diszkrimináció a világon elterjedt a várandós és kisgyermekes anyák anyagi és egészségügyi támogatása, a mozgásukban korlátozott emberek számára, mivel munkavégzésükben, így elérhető jövedelmükben nem érik el általában az átlagot, segédeszközök beszerzését támogatják, sok országban az idősek alanyi jogon kapnak járadékot, az országok többségében a nőknek nem kell sorkatonai szolgálatot ellátniuk.

Tápiószőlős Község Önkormányzata kiemelten figyel arra, hogy a pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül a megfelelően kerüljön alkalmazásra.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Tápiószőlős nagy kiterjedésű, heterogén összetételű település. A község település-szerkezetének jellemzője, hogy nincs vonzó központi része, s jól körülhatárolható, kifejezetten szabadidős elfoglaltságok céljára épült szinterekkel nem rendelkező lakóövezetekből áll. A lakosság kulturális igényei rendkívül differenciáltak, így intézményekhez kötődő, hagyományos kulturális rendezvények alakultak ki, amelyek sokszínűvé, változatossá teszik a kulturális életet. A közösségi események, rendezvények, ünnepek megünneplésében is részt vesznek az intézmények, az Kulturális Ifjúsági és Sport Bizottság, valamint a Polgármesteri Hivatal koordinálásával.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezeléseik)

Tápiószőlős Község Önkormányzata nem végzett ebben a témakörben felmérést.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Főként Tápiószőlős Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által szervezett szolidaritási megnyilvánulások vannak jelen a településen.

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásaira példamutató magatartást tanúsító szervezetek, lakosok felsorolása:

- Roma Nemzetiségi Önkormányzat

- Szent Orbán Templom Alapítvány
- Tápiószőlőért Alapítvány
- Tápiószőlői Baráti Kör (Közhasznú) Egyesület
- Tápiószőlői Barátság Nyugdíjas Klub Egyesület
- Tápiószőlői Iskoláért Alapítvány
- Tápiószőlői Kisgyermekért Alapítvány
- Tápiószőlői Községi Sportegyesület
- Tápiószőlői Polgárőr Egyesület
- Nyitott Tenyer Egyesület
- Visnyei Magdolna Emlékére Alapítvány
- HALESZ Tánc Egyesület
- óvodai és iskolai Szülői Munkaközösségek

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Tápiószőlősen 2010 óta működik roma nemzetiségi önkormányzat. A roma nemzetiségi önkormányzat minden eljárása, rendezvénye esetén kiemelt hangsúlyt fordít az esélyegyenlőség előmozdítására, mindenben partner a települési önkormányzattal.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Településrendezési Terv kidolgozása	Településrendezési Terv átdolgozása
Fiatalok foglalkoztatási lehetőségeinek hiánya	Diákmunka programban részvétel, pályázati lehetőségek keresése
Felnőtt korúak foglalkoztatási lehetőségeinek hiánya	Közmunka programban részvétel, pályázati lehetőségek keresése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy

segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások intézkedések biztosítják.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni¹². A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktv. 27-29. §)¹³.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékről szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékkérelmet kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1612	1500	3112	52%	48%
0-2 évesek			69		
0-14 éves	216	238	454	48%	52%
15-17 éves	58	69	127	46%	54%

¹² A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet Gyvt.-ben rögzített definíciója a sablon készítésekor még nem ismert.

¹³ Iskolaszolgá. XXIII. 3., 2012. november

18-59 éves	832	926	1758	47%	53%
60-64 éves	101	88	189	53%	47%
65 év feletti	336	179	515	65%	35%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Településünkön 581 gyermek lakik, akik a népesség 18,7%-át teszik ki.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	14	3	44
2009	2	2	48
2010	12	13	50
2011	20	2	46
2012	11	29	32

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője, a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével védelembe veheti, továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Ha a gyermek veszélyeztetett és ezt az alapellátások önkéntes igénybevételével nem lehet megszüntetni, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése családi környezetben mégis biztosítható, a jegyző védelembe veszi. A gyermekjóléti szolgálat családgondozójával való együttműködésre a gyermek és a szülő, csak védelembe vétel elrendelése esetén kötelezhető!

Védelembe vétel esetén a gyámhatóság családgondozót rendel ki, aki feladatát egyéni gondozási, nevelési terv alapján látja el. A védelembe vétel felülvizsgálata évente kötelező, vagy a szülő, illetve családgondozó kérelmére bármikor. A védelembe vétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát.

Az intézkedés célja: a gyermek családban történő nevelkedésének folyamatos segítése, az ellátásának megszervezése, segítése, a szülői nevelés kontrollja, a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése.

A védelembé vétel elrendelésének oka változó, egyre gyakoribb a tankötelezettség megszegése, csavargás a kiskorú kifogásolható viselkedése.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg. Ezen, a Nkntv. 2013. szeptember 1-éig hatályos rendelkezése szerint, „hátrányos helyzetűnek” definiált gyermekek adatszolgáltatását viszonylag megbízhatónak - míg ugyanezen körbe tartozó, de legfeljebb nyolc általános iskolai végzettségű szülővel rendelkező gyermekek számát (halmozottan hátrányos helyzetűek) pontatlannak - találták az erre irányuló felmérések. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak egy része ugyanakkor nem jelenik meg az októberi statisztikához kötődő adatszolgáltatásban abban az esetben, ha erre az időre esik a jogosultságuk megállapítása.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	203	9	0	0	32
2009	226	10	0	0	27
2010	246	13	0	0	11
2011	247	12	0	0	24
2012	250	12	0	0	19

c), d) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya, kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	27	62	20	140	0	50
2009	27	69	20	149	1	47
2010	29	101	16	170	1	49
2011	37	111	14	155	1	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5	124

Településünkön biztosított a gyermekek ingyenes illetve támogatott étkeztetése az óvodában, iskolában oktatási időszakban és nyári szünetben is, valamint biztosított az óvodáztatási támogatás is. Az ingyenes

óvodai és iskolai étkeztetésben részesülők száma 2008 és 2012 között 89-ről 148-ra, ami több mint 60%-os növekedést jelent, ezzel egyidejűleg csökkent az 50 százalékos kedvezményes étkeztetésre jogosultak száma. Ingyenes tankönyvhöz jutó gyermekek száma is nőtt településünkön, csakúgy mint a nyári étkeztetésben részesülők száma.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünkön nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

4.2 Szegregált, telepsterű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem található szegregátum.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okait figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, ha a veszélyeztetettség tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapiiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következtetlenség, szigor és kényeztetés eltűlése, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszert fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	110
2009	1	106
2010	1	93
2011	1	93
2012	1	n.a.
2013	1	n.a.

Településünkön 1 fő védőnő látja el a feladatokat.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma
2008	1	0
2009	1	0
2010	1	0
2011	1	0
2012	1	0
2013	0	0

Településünkön 2013 előtt 1 betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis volt.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorú nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, ha nincs pontos helyi, nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekekről, nem áll rendelkezésre az óvodák fizikai állapotának és költségvetési helyzetének részleteire kiterjedő egységes regiszter, nem lehet pontosan tudni az óvodáskorú gyermekek településközi ingázásának adatait. Ugyancsak nehezítik az ellátáshoz történő hozzáférés minőségének megítélését a már említett, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartásának hiányosságai. Fontos, hogy a szabályozásra is visszavezethetően nem

megoldott a speciális fejlesztésre szoruló gyermekek óvodáskor előtti statisztikai adatai, azonban törekedni kell arra, hogy ezen adatok helyben rendelkezésre álljanak.

A helyzetelemzés során a helyi ellátottság mértékét (súlyosan beteg, fogyatékos gyermekről lehet a lakóhelyén nem, csak ellátási illetékességi, területi adat lesz), azon belül különösen a sérülékeny csoportok, mint például az alacsony iskolai végzettségű munkanélküli szülők lehetőségeit kell megvizsgálni az elérhető hozzáférések biztosítása kapcsán. Ahogyan az fentebb szerepel, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek óvodáztatási támogatáshoz történő hozzáférése során éppen a legrászorulóbb családok kerülhetnek hátrányba.

Az ellátások minőségének fejlesztésén túl mind a megfelelő tájékoztatás és az ügyintézés során történő segítségnyújtás, mind pedig a nyilvántartás hiányosságainak korrigálása az intézkedési tervben megjelölt feladat lehet.

d) gyermekjóléti alapellátás

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	125	
Óvodai csoportok száma	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7 órától 17 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )		
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	7	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	4	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön egy óvoda található, ahol 4 csoportban folynak a foglalkozások, összesen 7 óvodapedagógus és 4 gondozónő segítségével. Az óvoda 125 férőhellyel rendelkezik.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat- ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	116	4	125	1	107	0
2009	111	4	125	1	108	0
2010	105	4	125	1		0
2011	109	4	125	1		0

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelmi problémákkal a gyermekjóléti szolgálat dolgozójához lehet fordulni.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Településünkön ilyen szolgáltatás igénybevételére nincs lehetőség.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Településünkön az iskolában biztosított a rendszeres sportolási lehetőség a gyermekek számára, valamint a különböző egyesületek, alapítványok tevékenységének keretében is lehetőség van a sportolási és szabadidős programok lebonyolítására, igénybevételére.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Tápiószőlősi óvodában és iskolában biztosított a gyermekek étkeztetése, oktatási időszakban és nyári szünetben is.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs tudomásunk ilyen esetről.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása annak igazolása, hogy a
  - gyermek szociális helyzete alapján jogosult;
  - a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
  - természetbeni támogatásnak (július, november hónapban)
  - az ingyenes tankönyvnek az igénybevételére.
- Annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki
  - a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába,

- továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll óvodáztatási támogatás állapítható meg.
- Magasabb összegű családi pótlék igényelhető:
  - A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után.
  - 1500 gramm születési súly alatt született gyermekek után 3 éves korig különös betegség nélkül is
  - Saját jogán jogosult nevelési ellátásra a tizenhatalcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy az iskoláztatási támogatásra való jogosultság megszűnésének időpontjától.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával járó feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. anyagi jogon járnak a gyermekek részére.

a/a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A TÁPIÓSZŐLŐS-ÚJSZILVÁS REFORMÁTUS, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA célja, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek kedvezőtlen helyzetének javítása annak érdekében, hogy azzal a továbbtanulás esélyei javuljanak. Fontos szempont az iskolába kerüléskor bemeneti mérés, folyamatos fejlettségmérés, a gyermekek egyénre szabott fejlesztésének biztosítása, a tudatos pedagógiai munka, a korszerű pedagógiai módszerek és szakemberek alkalmazása: differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása.

További cél a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek óvodai és iskolai szocializációjának, családi életének, helyzetének figyelemmel kísérése, oly módon, hogy az óvodába, iskolába kerüléskor részletes anamnézis felvételére, intézkedésre kerülhessen sor. Ha a család helyzetében bármi módon változás következik be, ami a gyermek helyzetét, testi épségét fokozottabban veszélyeztetné - amennyiben ezek a gyermekek nem járnak rendszeresen óvodába, iskolába, - jelzéssel kell élni a gyermekvédelmi szolgálatnak, illetve a Kormányhivatal felé, valamint az Önkormányzat jegyzőjének.

Szükség esetén, lehetőségeinkhez mérten segítséget kell nyújtani a családnak. Cél még valamint a hátrányos helyzetből adódó lemaradások sikeres ellensúlyozása családsegítés, ismeretterjesztés, gyermek- és ifjúságvédelem, szakszerű, a gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel partnerré tenni a szülőket, partnerközpontú működés, szülői igények vizsgálata, lehetőség szerinti kiszolgálása, személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel. Cél továbbá a sajátos nevelési igényből adódó lemaradások lehetőség szerinti ellensúlyozása, az SNI- gyermekek optimális fejlődésének biztosítása, folyamatos és rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, tanácsadás, rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Logopédiai szolgáltatás, mind az óvodai, mind az iskolai intézményben biztosított. Gyógypedagógiai foglalkozást az Önkormányzat megbízási szerződéses jogviszony keretén belül biztosította.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal biztosított a diszkriminációmentes oktatás, nevelés, a befogadó és toleráns légkör.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nem releváns, településünkön egy általános iskola és egy óvoda látja el a feladatot, így nincs helyi összehasonlítási alapunk erre vonatkozóan.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A kirándulásokon a hátrányos helyzetű gyermekek kedvezményrel vehetnek részt.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
0-3 év közötti gyermekek kezdeti lemaradása szocializálódás hiánya miatt	0-3 év közötti gyermekek kezdeti lemaradása szocializálódás hiánya miatt
védőnői szolgálat erősítése	védőnői szolgálat erősítése
egészséges életmód hiánya	egészséges életmód hiánya
egészségnap szervezése	egészségnap szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megilletse minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének sarkalatos kérdése az „egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének érvényesülése. A gyakorlati megvalósulás ma sem problémamentes annak ellenére, hogy az esélyegyenlőségi törvény és a Munka Törvénykönyve biztosítja a megvalósítás jogi alapját. A nők egyenlő esélyeinek megteremtése a bérezés terén világszerte még sokáig megoldatlan kulcskérdés marad függetlenül attól, hogy fejlett vagy kevésbé fejlett országról legyen szó.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők körében jellemző munkanélküliséget több tényező is befolyásolja. A nőknél az anyaság, a gyermekvállalás, családalapítás nagyban hozzájárul a munkanélküliség kialakulásához, valamint a fizikai adottságok is korlátozzák a betölthető munkakörök számát.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	1100	1055	1066	1009	34	46
2009	931	1058	876	995	55	63
2010	1087	1042	1041	968	46	74
2011	992	1083	935	990	57	93

Az 5.1.1. számú táblázat adataiból jól látszik, hogy a nők körében magasabb a munkanélküliek száma a férfiakéhoz képest. Az adatok szerint a munkanélküli nők száma évről-évre növekszik. A településnek figyelembe kell venni ezen tényezőket és megoldást keresni, javítani ezeket a statisztikákat.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Foglalkoztatást segítő és képzési programok legközelebb a Ceglédi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségén vehetők igénybe. Itt állnak rendelkezésükre a különböző pályázatok és egyéb kezdeményezések révén megvalósuló programok.

Konkrét számadatok nem állnak rendelkezésünkre azzal kapcsolatban, hogy mennyien vesznek részt a Tápiószőlősiéknél ezeken a képzéseken, foglalkozásokon.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	80	2	2,5%	27	33,8%	51	63,8%
2009	118	1	0,8%	41	34,7%	76	64,4%
2010	120	4	3,3%	47	39,2%	69	57,5%
2011	150	5	3,3%	52	34,7%	93	62,0%

A táblázat adataiból kiolvasható, hogy a nyilvántartott álláskeresők között igen magas azok aránya, akik csak az általános iskola 8 osztályát végezték el, de semmilyen további tanulmányokat nem folytattak, nem szereztek szakképesítést.

Ebből a táblázatból nem derül ki, hogy közöttük milyen a nemek szerinti megoszlás, de az mindenképp elmondható, hogy ezt a problémát orvosolni kell. Keresni kell azokat a lehetőségeket, amelyek révén képzésben részesülhetnek azok az álláskeresők, akik nem rendelkeznek semmilyen szakmával. Amennyiben képzést szereznek, valamilyen szakmát tanulnak, a munkaerő piacon való elhelyezkedési esélyeik is növekednek majd, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi az illető.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

Nem könnyű tudomást szerezni a nőkkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetésről, nem állíthatjuk teljes bizonyossággal, hogy nem fordult ez már elő településünkön, de elmondható, hogy nem érkezett még ilyen jellegű panasz az önkormányzathoz.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Óvoda és iskola működik Tápiószőlősen, sem bölcsőde, sem családi napközi nincs a településen.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat- ellátási helyek száma
2008	116	4	125	1
2009	111	4	125	1
2010	105	4	125	1
2011	109	4	125	1

A táblázat adataiból látszik, hogy az óvodás korú gyermekek napközbeni felügyelete megoldott, férőhelyhiány nem jellemző. Ezáltal a nők munkaerő piaci elhelyezkedését nem gátolja az, hogy a gyermekeket nem tudják beíratni az óvodába és nem kapnak szakszerű ellátást.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	81	81

2009	1	73	73
2010	1	68	68
2011	1	68	68

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja.

Tápiószőlősen 1 fő védőnő dolgozik, aki a családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadását, a mindennapokban a család- és nővédelmi gondozást is segíti. Tanácsot ad azoknak, akik tervezik, hogy kisbabát vállalnak, családot szeretnének alapítani. Ezen kívül a helyi háziorvos is hasonló tevékenységet folytat, hozzá is lehet fordulni, ha kérdésük van az anyukáknak, kismamáknak.

Különböző szűrővizsgálatokon is részt vehetnek, amelyek helyben elérhetőek és elvégezhetőek.

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Településünkön nem jellemzőek az ilyen esetek, de az, hogy nincs róla tudomásunk, nem került a nyilvánosság elé még nem zárja ki a családon belüli erőszak előfordulását.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Tápiószőlősen nem működik sem anyaoththon, sem családok átmeneti otthona. Ezek legközelebb Cegléden vehetők igénybe.

A krízishelyzetben lévő nők fordulhatnak a védőnőhöz, háziorvoshoz, rendőrséghez is adott esetben. Ha tanácsra vagy segítségre van szükségük, ők bővebb tájékoztatást tudnak adni ilyen esetben.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	Nő
2008	8	4
2009	8	4
2010	8	4
2011	4	3
2012	4	3

A táblázatból jól látszik, hogy 2010-ig a képviselő testületnek fele annyi nő volt a tagja, mint férfi, 2011-re ez az arány változott. A férfiak száma lecsökkent és közel azonos számban képviseltetik magukat a nők is, mint a férfiak.

A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az előzőekben sorra vettük azokat a területeket, ahol a nőket valamiféle hátrány vagy megkülönböztetés érheti. Fakadhat ez az iskolázottságból vagy annak hiányából, a munkaerő piacon való érvényesülésből, az anyaságból. bizonyos szempontból kiszolgáltatottabbak a nők, ezért fontos, hogy ezekkel tisztában legyünk és tudjunk kezelni a hátrányokat, tudjunk segítséget nyújtani, ha szükséges. Figyeljünk oda rájuk és lássuk el őket információkkal. Minden nőnek tudnia kell, hová fordulhat, ha baj van, milyen fórumokon adhat hangot észrevételeinek. A településünkön élő nőknek is biztosítani kell a lehetőséget arra, hogy éljenek a jogaikkal.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön					
beazonosított problémák			fejlesztési lehetőségek		
családtervezés – fogamzásgátló eszközök, lehetőségek hiánya			családtervezés – fogamzásgátló eszközök, lehetőségek hiánya		
egészségnap szervezése, szűrések szervezése, fogamzásgátló eszköz biztosítása			egészségnap szervezése, szűrések szervezése, fogamzásgátló eszköz biztosítása		

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A magyar népesség csökkenése az alacsony születésszám mellett a halandóságra, a halálozások szintjére vezethető vissza, amely az elmúlt években tapasztalható kedvező tendenciák ellenére változatlanul magasnak mondható. Nem csak a nyugat-európai országokhoz képest rosszabbak a mutatók, hanem hozzánk hasonló kelet-közép-európai országokhoz képest is érezhető lemaradás figyelhető meg. Az elmúlt másfél évtized alatt tapasztalható javulás mértéke korántsem tekinthető megnyugtatónak. Az egészségi állapot romlása miatt és a betegségek miatti halálozások nagyban befolyásolják az idősek demográfiai mutatóit.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1612	1500	3112	52%	48%
0-2 évesek			68,1		
0-14 éves	216	238,1	454,1	48%	52%
15-17 éves	57,9	69,1	127	46%	54%
18-59 éves	832,5	926,1	1758,6	47%	53%
60-64 éves	101,1	88,1	189,2	53%	47%
65 év feletti	336,1	178,9	515	65%	35%

A 2. számú táblázat a 2011-es év adatait mutatja. Ebből jól látszik, hogy a 65 év feletti korosztályban a nők száma jóval magasabb. Ez a tendencia az időskorú férfiaknál jelentkező nagy arányú megbetegedések, egészségügyi problémák miatti elhalálozásokból adódik.

Az alacsony termékenység és a várható élettartam emelkedése következtében a társadalom demográfiai öregedése, azaz az időskorúak arányának növekedése figyelhető meg Magyarországon és az európai országok többségében.

Tápiószőlősen is megfigyelhető ez a jelenség, ahogy az a fenti diagramokból is jól látszik. Az időskorú népesség aránya magasnak mondható követve ezzel a már korábban leírt demográfiai trendet.

A demográfiai öregedés legfontosabb társadalmi kihívása az, hogy a nyugdíjrendszer fenntartható legyen, hogy az idősek anyagi helyzete tükrözze a korábbi munkaerő-piaci pályafutás eredményeit, ugyanakkor széles rétegek számára biztosítva legyen egy minimális jóléti szint, illetve az idősek hozzáférjenek azokhoz az egészségügyi, szociális és egyéb szolgáltatásokhoz, amelyekre szükségük van.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	373	560	933
2009	381	559	940
2010	372	540	912
2011	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

A táblázatot elemezve ismételtén kitűnik a női többség az idősebb korosztályban, hiszen közöttük magasabb azok aránya, akik nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ft. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Ft. 30. §-a rögzíti. Erről ld. még a 3. 3. pontot.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	80	118	120	150
20 éves és fiatalabb	fő	1	6	7	4
	%	1,3%	5,1%	5,8%	2,7%
21-25 év	fő	11	10	18	20
	%	13,8%	8,5%	15,0%	13,3%
26-30 év	fő	12	16	14	16
	%	15,0%	13,6%	11,7%	10,7%
31-35 év	fő	8	16	18	20
	%	10,0%	13,6%	15,0%	13,3%
36-40 év	fő	11	17	14	23
	%	13,8%	14,4%	11,7%	15,3%
41-45 év	fő	6	14	13	16
	%	7,5%	11,9%	10,8%	10,7%
46-50 év	fő	11	15	10	19
	%	13,8%	12,7%	8,3%	12,7%
51-55 év	fő	12	18	14	16
	%	15,0%	15,3%	11,7%	10,7%
56-60 év	fő	8	6	11	16
	%	10,0%	5,1%	9,2%	10,7%
61 év felett	fő	0	0	1	0
	%	0,0%	0,0%	0,8%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat adataiból kiolvasható, hogy az 55 év feletti álláskeresők száma évről évre magasabb. Ők munkaerő piaci szempontból különösen veszélyeztetett helyzetben vannak. Mind életkori, mind egészségügyi szempontból speciális az idősebb korosztály. A munkavállalási képességeik megváltoztak, csak olyan munkaköröket tudnak betölteni ami, fizikai és egészségügyi állapotuknak megfelel. Sajnos kevés olyan munkahely van, ahová idősebbeket, nyugdíjasokat is tudnának alkalmazni. Nem jellemző ez a lehetőség Magyarországon, így Tápiószőlősen sem kifejezetten.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősek között alacsony a foglalkoztatottság, településünkön a közintézményekben sem jellemző. A könyvtár az idősek rendelkezésére áll, amelyet bármikor igénybe vehetnek. Itt eltölthetik szabadidejüket, bővíthetik ismereteiket, kortól, nemtől függetlenül.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés. Az eredmények azt mutatják, hogy más korcsoporthoz képest az idősebb korosztályban magasabb a munkanélküliek és tartós munkanélküliek száma, intézkedéseket kell sürgetni a foglalkoztatás előmozdítására pl. pályázatokkal, foglalkoztatás segítő programokkal.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Ebben a pontban az idősek által igénybe vehető alapszolgáltatásokra és szakosított ellátási formákra javasolt kitérni:

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Településünkön háziorvos rendel, valamint gyógyszerár is működik, így az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférésük biztosított.

Egészségügyi szakellátás igénybe vételére legközelebb Ceglédre van lehetőség.

A rendszeres szűrővizsgálatok egy részét helyben is el tudják végezni, akár a védőnő, akár a háziorvos segítségével.

Tápiószőlősen az Idősek Gondozási Központja is elérhető azok számára, akik speciális gondozást, ellátást igényelnek.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen megrendezésre kerülő kulturális programok, események, mindenki számára egyaránt látogathatóak. Az idősek is szívesen vesznek részt ezeken a rendezvényeken.

A Tápiószőlősi Barátság Nyugdíjas Klub Egyesület is működik, amely célja, Tápiószőlős és környékének hagyományápolása, szabadidős tevékenység biztosítása tagjai számára, valamint szociális tevékenység idősek számára.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága a többi korosztályhoz képest rosszabbnak mondható. Egy igényfelmérés keretében érdemes lenne megvizsgálni, hogy a helyi idősek szeretnék-e ilyen jellegű képzésen részt venni.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Tápiószőlősi Barátság Nyugdíjas Klub Egyesület azért jött létre, hogy az idősek igényeinek megfelelő programokat biztosítson, az életkori sajátosságokat is figyelembe véve.

Településünkön a Római Katolikus Egyház és a Református Egyház is lehetőséget ad a hitélet gyakorlására.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön					
beazonosított problémák			fejlesztési lehetőségek		
beazonosított problémák			beazonosított problémák		
fejlesztési lehetőségek			fejlesztési lehetőségek		
egészségügyi	szolgáltatások	elérhetőségének nehézsége	egészségügyi	szolgáltatások	elérhetőségének nehézsége

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
  - b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.
- (Ftt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Nem rendelkeznek olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kíséri, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen.

A foglalkoztatás akkor is megíúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgáltatótól sem kap segítséget.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakóköznyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különbözö közösségi és szabadidös szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevö környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést.

A személyes szociális gondoskodási ellátások közül nappali ellátás (klub, fejlesztö napközi otthon stb.) keretében biztosítanak ellátást. A nappali ellátás a saját lakóköznyezetben élő fogyatékos személyeknek napközben nyújt fejlesztést, étkezést, segít az önálló életvitelben és a társadalmi szerepek gyakorlásában.

Aktuális jogszabály:

1993. évi III. tv ;

1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet

1257/2011. (VII. 21.) Korm. határozat

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az ellátási problémák többsége azonos módon keletkezik: van megfelelő szolgáltatás, de az ellátásra szoruló nem tud róla, őt nem érték el a szolgáltatást nyújtók, vagyis be sem került a rendszerbe. Van megfelelő szolgáltatás, de a szolgáltatás igénybevétele a fogyatékos személy számára nem hozzáférhető pl az akadálymentesítettség hiánya miatt. Van akadálymentesen elérhető szolgáltatás, de a célcsoport tagja vagy saját elhatározásából vagy gyakori tapasztalat szerint a fogyatékos személy helyett döntö család elhatározásából a szolgáltatást nem veszi igénybe, még akkor sem, ha az a fogyatékos személy életminőségét lényegesen javítaná.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	89	n.a.
2009	76	n.a.
2010	70	n.a.

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára. Az ezekhez való hozzáférés helyi vizsgálata az esélyegyenlőség helyzetelemzés egyik feladata.

Lehetséges, hogy a fogyatékos személy megfelelő információk hiányában nem részesül a számára jogszabály szerint járó pénzügyi és természetbeni ellátásban.

Ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzügyi juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
  1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
  2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
  3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül
- Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelete mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2006. évi CXVII. törvény egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

7.3.1. Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az alábbiakban kiemeljük azokat a területeket jogszabályi hivatkozással, amelyek a fogyatékkal élő személyek jogait biztosítják.

Az alábbiakban kiemelésre kerülnek azok a területek jogszabályi hivatkozással, amelyek a fogyatékkal élő személyek jogait biztosítják.

- **Környezet:** A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))
- **Kommunikáció:** A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat.
- **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:** A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviteli a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)
- **Közlekedés:** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás.
- **Támogató szolgálat, segédeszköz:** fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)
- **Egészségügy:** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv
- **Oktatás, képzés:** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).
- **Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel:** A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóóthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagylétszámú ápoló -gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokká. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában.
- **Kultúra, sport:** A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)
- **A rehabilitációhoz való jog:** A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot

a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §]). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében

▪ A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseletének lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

A felsorolt területek jogszabályi keretbe foglalja a fogyatékkal élők jogait. Az alábbi pontokban kifejtésre kerül, hogy az önkormányzat miként tudja a fogyatékkal élők jogait a településen biztosítani.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Településünkön önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége részben megoldott. A továbbiakban pályázati források bevonásával próbáljuk a még hiányzó módosításokat, átalakításokat megtenni.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Tápiószőlős. Község Önkormányzat honlapja akadálymentesített, melyet a Polgármesteri Hivatal pályázatának leadásakor a Képviselő-testület önként vállalt.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Erről a területről kevés információval rendelkezünk. A jogszabályok kötik a munkáltatókat is az akadálymentesítéshez, így ez a munkahelyek kötelezettsége.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A település a jogszabályokban előírt akadálymentesítésre vonatkozó hivatkozásokat a jövőben is figyelembe veszi és ennek megfelelően tervezi a különböző építkezéseket, átalakításokat.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Tápiószőlősen speciális közlekedési megoldásokra nincs szükség. Fogyatékosok nappali intézményével a község nem rendelkezik.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Odafigyelünk a településen élő fogyatékkal élő emberekre, ám hátránykompenzáló juttatásokra, szolgáltatásokra az önkormányzatnak csak szűkös anyai forrásai állnak rendelkezésre.

A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilváníthatja azt, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Ilyen alkalmak lehetnek a fogyatékos személyek részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések, kirándulások a támogató szolgálat segítségével.

Fontos annak megismerése, hogy a helyi médiában rendszeresen jelenjenek meg a fogyatékos személyek sikereikkel és gondjaikkal, de semmiképpen sem mint gyámoltott személyek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiánya a helyi munkaadóknál	Akadálymentesítés megoldása a helyi munkaadóknál
Felmérés hiánya az akadálymentesítés fontosságáról	Felmérés készítése, ismeretterjesztés a helyi munkaadók részére az akadálymentesítés fontosságáról

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Településünkön az alábbi civilszervezetek tevékenykednek:

- Barna Rally Team Egyesület
- RÉDOSZ Autó sport Egyesület
- Szent Orbán Templom Alapítvány
- Tápiószőlősiért Alapítvány
- Tápiószőlősi Baráti Kör (Közhasznú) Egyesület
- Tápiószőlősi Barátság Nyugdíjas Klub Egyesület
- Tápiószőlősi Iskoláért Alapítvány
- Tápiószőlősi Kisgyermekekért Alapítvány
- Tápiószőlősi Községi Tsz Sportegyesület
- Tápiószőlősi Polgárőr Egyesület
- Nyitott Tenyér Egyesület
- Visnyei Magdolna Emlékére Alapítvány
- Zöld - Mix Faluvédő Egyesület
- HALESZ Tánc Egyesület

A Római Katolikus Egyház és Református Egyház működik a településen, szentmisék és istentiszteletek alkalmával, valamint egyéb egyházi rendezvényekre várják a hívőket.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Kiegészíteni!

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 87.§-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A Családsegítés térítésmentesen áll nemre, etnikai hovatartozásra, korosztályra való tekintet nélkül a ceglédi és a kistérségi települések, Csemő, Kocsér, Jászkarajenő, Nyársapát, Újszilvás, Tápiószőlős, Törtel lakosai rendelkezésére.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Tápiószőlősen nincs nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön az alábbi civil szervezetek működnek:

- Barna Rally Team Egyesület
- RÉDOSZ Autó sport Egyesület
- Szent Orbán Templom Alapítvány
- Tápiószőlőseért Alapítvány
- Tápiószőlősi Baráti Kör (Közhasznú) Egyesület
- Tápiószőlősi Barátság Nyugdíjas Klub Egyesület
- Tápiószőlősi Iskoláért Alapítvány
- Tápiószőlősi Kisgyermekéért Alapítvány
- Tápiószőlősi Községi Tsz Sportegyesület
- Tápiószőlősi Polgárőr Egyesület
- Nyitott Tenyér Egyesület
- Visnyei Magdolna Emlékére Alapítvány
- Zöld - Mix Faluvédő Egyesület
- HALESZ Tánc Egyesület

Ezen civil szervezetek tevékenységükön keresztül hozzájárulnak a különböző célcsoportok helyzetének javításához. Preferálják a sporttevékenységeket, minden korosztály megtalálja a számára megfelelő mozgásformát. Támogatják a gyermekeket, a tanulásukhoz, fejlődésükhöz szükséges feltételeket próbálják megteremteni. A nyugdíjasok, idősök is találnak ideális társaságot, programokat a Nyugdíjas Klub keretein belül. A polgárőr egyesült a település biztonságért, a megfelelő körülmények biztosításáért felel.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi vállalatok, vállalkozások is hozzájárulnak, felajánlásokkal, adományokkal támogatják a különböző helyi rendezvényeket, programokat, tevékenységeket, amelyek mindenki számára elérhetőek, látogathatóak.

A helyi ünnepek, bálok nagy sikerrel kerülnek megrendezésre minden évben, ám ezek a segítők nélkül nem valósulhatnának meg.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a/a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Táplószőlősen nincs nemzetiségi önkormányzat.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Táplószőlős helyi esélyegyenlőségi programja a település honlapján elektronikus formában elérhető lesz, így bárki elolvashatja, véleményezheti azt. Ezen kívül a polgármesteri hivatal épületében nyomtatott formában, papír alapon is megtalálható lesz, a helyi lakosok azt bármikor megnézhetik, javaslatokat tehetnek, hozzászólhatnak.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A gyermekek felzárkóztatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az ingerszegény környezetben élő gyermekek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A gyermekek egyenlő eséllyel indulhassanak
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felzárkóztató csoportok indítása szakemberek segítségével
Résztvevők és felelős	Gyermekjóléti Szolgálat
Partnerek	Gyermekjóléti Szolgálattal
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megállapodás a Gyermekjóléti Szolgálattal
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	Személyi feltételek biztosítása

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A veszélyeztetettség megelőzése

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A családokban az anyagi terhek és az ezek következtében kialakuló problémák miatt a veszélyeztetettség egyre nagyobb fokú, és az alapp probléma mellett feltűnik az elhanyagolás és a bántalmazás is
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A szegénység okozta családi konfliktusok megelőzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szabadidős programok szervezése a családok részére, játszótérak kialakítása a család szabadidejének együtt töltése miatt.
Résztevők és felelős	Gyermekjóléti Szolgálat
Partnerek	Gyermekjóléti Szolgálattal
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megállapodás a Gyermekjóléti Szolgálattal
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	Személyi feltételek biztosítása

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Sajátos nevelési igényűek fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az SNI-s gyerekek kevés óraszámban vehetik igénybe a szolgáltatást
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az SNI-s gyerekek minél hatékonyabb fejlesztése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A fejlesztőpedagógusok-gyógytornászok óraszámának növelése gyermekek a gyermekek minél hatékonyabb fejlesztése miatt, esetleg más szakemberek bevonása, akik a tanult sémák alapján gyakorolhatnák a gyermekkel.

szedve	
Résztvevők és felelős	Tolnay Lajos Általános Iskola fejlesztő pedagógusa
Partnerek	Gyermekjóléti Szolgálattal
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon); valamint fenntarthatósága	Megállapodás a Tolnay Lajos Általános Iskolával
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az iskolai személyi feltételek megteremtéséhez törvényi szabályozásra lenne szükség, ezért a sémák alapján való gyakoroltatás az elérhetőbb cél.
Szükséges erőforrások	Személyi feltételek biztosítása, esetleges pénzügyi erőforrások biztosítása.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A korai fejlesztés kiépítése helyi szinten
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 0-3 éves gyermekek korai fejlesztése nem megoldott. A legközelebbi fejlesztő ellátó hely Budapesten található, amely a nagyközségtől 35 km-re helyezkedik el.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A korai fejlesztés körzetben való felkutatása, esetleges kiépítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A korai fejlesztő helyben történő megoldása lehetőségeinek felkutatása, ebben a témában összefogásra van szükség a környező településekkel, az erre vonatkozó tényleges igény felmérése.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Gyermekjóléti Szolgálattal
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A körzetben lévő szakemberek felkutatása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A korai fejlesztés támogatására így helyi szinten is szükség lenne, aminek a fedezetére forrásra van szükség.
Szükséges erőforrások	Személyi feltételek biztosítása a körzetben.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Nyári gyermekmegőrzés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekfelügyelet nem biztosított iskolai szünetekben
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A munkát vállaló szülők gyermekeinek iskolai szünetekben való felügyelete.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Civil szervezetek, önkormányzat által szervezett nyári táborok biztosítása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Tolnay Lajos Általános Iskola
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megállapodás a Tolnay Lajos Általános Iskolával, civil szervezetekkel.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A program biztosítása magas költségvetésű, ezért csekély hozzájárulás a szülők részéről javasolt lenne.

Szükséges erőforrások	Személyi feltételek biztosítása, esetleges pénzügyi erőforrások biztosítása

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Idősek részére a szolgáltatások kibővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősgondozás szélesebb körben való kiterjesztése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idősek helyzetének jobb megismerése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A már működő intézményi kapacitás bővítése. Tanyagondnok segítségének felhasználása, feltérképezés és célzott segítségnyújtás. Családsegítő mentális tanácsadása.
Résztvevők és felelős	Szociális Csoport
Partnerek	Családsegítő Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Megállapodás a Családsegítő Szolgálattal
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs kockázata
Szükséges erőforrások	Személyi feltételek biztosítása (idősekkel foglalkozó szakemberek)

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Munka 55 felett is!
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az 55 év felettiek segítségre szorúlnak az álláskeresésben.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegysége kre bontásban	A nyugdíj előtt álló munka világába való segítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Munkaügyi Központtal való kapcsolat további erősítése, a képzéseken való részvétel lehetőségének biztosítása az 55 év felettieknek.
Résztvevők és felelős	Szociális csoport
Partnerek	Családsegítő Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid-, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A Munkaügyi Központtal való kapcsolat kiépítésének erősítése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az 55 év felettiek munkába állásának sikertelensége mentális állapotukat ronthatja, ezért nagy elővigyázatossággal segítsünk a munka kiválasztásában.
Szükséges erőforrások	Személyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	Idősek állapotjavítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Időskori demencia kezelése nem megoldott.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegysége kre bontásban	Demens betegek állapotának felmérése és kezelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A Pszichiátriai Gondozóval történő együttműködés a demens idősorúak ellátása érdekében.
Résztvevők és felelős	Szociális csoport
Partnerek	Pszichiátriai Gondozó, Házi orvos

Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szakemberek bevonásával kötött együttműködés alapján fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem minden beteg állapotáról szerzünk tudomást.
Szükséges erőforrások	Idősek Otthonával kötött rugalmas megállapodás

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Idősek elhelyezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A felügyeletre szoruló idősek elhelyezése hosszú időbe telik
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Idősek felügyeletének és ápolásának biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A nyugdíjas otthonokkal való szorosabb kapcsolat kialakítása, a segítség nélkül élő nyugdíjas elhelyezésének meggyorsítása
Résztvevők és felelős	Szociális csoport
Partnerek	Nyugdíjas Otthon
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A körzetben lévő idősek otthonával kötött megállapodás alapján fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az otthonok várólistával működnek, ezért a krízis helyzetekben kell feltétlenül elérnünk, hogy az idős ember elhelyezésre kerüljön.

Megvalósítás

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplővállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Tápiószőlős Nagyközség Önkormányzata biztosítja, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program a település minden lakója, az önkormányzat intézményei és azok munkatársai, valamint az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen, így Tápiószőlős internetes oldalán közzéteszi, továbbá papíralapú formátumban elérhető az Tápiószőlős Polgármesteri Hivatal épületében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről .....polgármester felel.

Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így

Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),

a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,

az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen

a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan

érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ben, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Összegző táblázat - A Helvi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEPIT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyszínelzés következtébenbe n feltart esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felhívása	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Tartós munkanélküliség csökkentése	Szegénység oka és következménye az évek óta tartó munkanélküliség	Az álláskeresők visszaverése munka világába		- Munkaügyi Központtal való kapcsolattartás, állásajánlatok bekérése és megismertetése azokkal, akiknek szüksége van rá - Képzésközponttal való együttműködés, több emberrel - Helyi vállalkozásokhoz irányítási minél több munkanélküli	Szociális Önkormányzat	Folyamatos	Munkanélküliek száma, csökkentése, foglalkoztatottak számának növekedése	Személyi és tárgyi feltételek megteremtése	Munkaügyi Központtal való megállapodás, helyi vállalkozásokkal kötött megállapodás
2	Hátrányos helyzetű ábraköltésének csökkentése	A munkanélküliség ábraköltésének folyamata, ezáltal belső motiváció hiánya	A hátrányos helyzetűek számának csökkentése		- Gyermekek részére felkészítő programok létrehozása, fejlesztésközpontú pedagógiai bevonása - A diákok nyári munkán való részvételének ösztönzése - A nyolc általános osztályt végzett	Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítésközpontja, Szociális Önkormányzat	Folyamatos	Résztvevők száma, felkészítő programok száma	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi erőforrás (önkormányzat költségvetése)	A Gyermekjóléti Szolgálat programjában betervezett

3.	Az internet használatának lehetősége	Munkanélküliség nélkülözhetetlen találatok nélkül az interneten nem lehet elérni az interneten elérési lehetőségeket	Mivel több ember részére elérhetővé várt az internet elérési lehetősége	Társult Önkormányzatok „Együtt” Szolgáltatásai Szolgáltatásai Szolgáltatásai	Intervjú előkészítő nem rendelkezők száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása	A Zrímszky Művelődési házban való megvalósítás
4.	Végzettséghez viszonyított munkalehetőség elfogadása	A felajánlott munka nem felel meg az álláskereső számára, irrealis elvárások	Személyes tanácsadás után az álláskereső képes legyen személyiséghez megfelelő állást találni	Sociális Ország	Előzetes programok, tanácsadók száma	Személyi feltételek biztosítása	A munkalehetőség elfogadása a Szolgáltatásai Szolgáltatásai Szolgáltatásai megvalósítás
5.	Diszkrimináció megfigyelése	Romokkal szembeni diszkrimináció megfigyelése az álláskeresés során	Megfigyelés romokkal szembeni diszkrimináció az álláskeresés során	Sociális Ország	Álláskeresésben résztvevők és munkáltatók száma	Személyi feltételek biztosítása	Helyi vállalkozásokkal való konzultáció
6.	Mentális helyzet javítása	Az évek óta tartó munkanélküliség okozta mentális problémák megjelenése	A mentális állapotok javítása	Sociális Ország	Álláskeresésben résztvevők száma	Személyi feltételek biztosítása	Családsegítő Szolgáltatásai Szolgáltatásai

4	A korai fejlesztés kiépítése helyi szinten	A 0-3 éves gyermekek korai fejlesztése nem megoldott. A legközelebbi korai fejlesztő ellátó hely Budapestben található, mely a nagyközségtől 35 km távolságra helyezkedik el.	A korai fejlesztés kiépítése				tanult sémák alapján gyakorolhatnának a gyermekkel.	Országos	korai fejlesztésű szülői csoportok	személyi feltételek biztosítása, körzetben	A megítélés szakemberek felkutatása
5.	Nyári gyermekmegőrzés	Gyermekefelügyelet nem biztosított iskolai szünetekben	A dolgozó szülők gyermekeinek iskolai szünetekben való felügyelete				Civil szervezetek, önkormányzat által szervezett nyári tábortok biztosítása	Országos	Országos	gyerekek	Civil szervezetekkel való szűkebb körű együttműködés
III. A nők esélyegyenlősége											
1	Adagytűtés	A nemek esélyegyenlőségének biztosítása érdekében képzés, adag áll rendelkezésre	A nők esélyegyenlőségéről több ismeret álljon rendelkezésükre				Adagytűtés a polgármesteri hivatal bevonásával.	Szociális Családsegítő Szolgálat	Országos	személyi feltételek biztosítása	A rendelkezésünkre álló adatok közötti összefüggések elemzése
2	Bölcsőde megnyitása	A nők munkába állását nehezíti az, hogy a településen még nem működik bölcsőde ellátás és az óvodai helyek száma is korlátozott	A bölcsődei ellátás biztosítása				A bölcsőde megnyitása orvosolni fogja ezt a helyzetet, valamint az óvodai csoportokat is bővíteni kívánják	Országos	az intézmény, és a bölcsődei gyermekek	személyi és tárgyi feltételek szűkebbje	finanszírozás
3	Nők visszatérése a munkaadó-piacra	GYES lejárata után nehéz az anyák elhelyezkedése	Képzési programok szervezése				Az anyák képzésen való részvételének segítése, tanfolyamok szervezése	Családsegítő Szolgálat, Önkormányzat	Országos	személyi és tárgyi feltételek	A Munkaügyi Központ segítségével fenntartható
4	Anyák munka világában	Részmunkaidős foglalkoztatás hiánya a településen	Anyák magasabb foglalkoztatottsága				Felkutatni a részmunkaidősben is foglalkoztató vállalkozásokat, intézkedéseket, és az anyák számára	Családsegítő Szolgálat	Államháztartás	vállalkozások, álláskeresők	Vállalkozások vezetőivel való megállapodás megkötése, Munkaügyi Központ bevonása

5	Szociális ellátások bővítése	A gyermekét gondozó családok körében a szociális ellátások bővítése	Egyedül nevelő családok, azaz a szociális ellátások megkövetelté	Elérhetővé tenni az egyedül nevelő anyák részére a szociális ellátások és támogatásokhoz való hozzáférést	Családsegítő Szolgálat	Folyamatos	Gyermeküket egyedül nevelő anyák	Gyermeküket egyedül nevelő anyák	Önkormányzat köznevelési feladatainak ellátása
1	Idősek részére a szociális ellátások bővítése	Az idősek körében a szociális ellátások bővítése	Az idősek körében a szociális ellátások megkövetelté	IV. Az idősek életképesítése	Az idősek körében a szociális ellátások megkövetelté	Folyamatos	Idősgondozási központok, napköziotthonok	Idősgondozási központok, napköziotthonok	Önkormányzat köznevelési feladatainak ellátása
2	Idősek részére a szociális ellátások bővítése	Az idősek körében a szociális ellátások bővítése	Az idősek körében a szociális ellátások megkövetelté	IV. Az idősek életképesítése	Az idősek körében a szociális ellátások megkövetelté	Folyamatos	Idősgondozási központok, napköziotthonok	Idősgondozási központok, napköziotthonok	Önkormányzat köznevelési feladatainak ellátása
3	Munka 55 fejelettel	Az 55 év feletti munkások körében a szociális ellátások bővítése	Az 55 év feletti munkások körében a szociális ellátások megkövetelté	IV. Az idősek életképesítése	Az idősek körében a szociális ellátások megkövetelté	Folyamatos	Idősgondozási központok, napköziotthonok	Idősgondozási központok, napköziotthonok	Önkormányzat köznevelési feladatainak ellátása
4	Idősek állapotának	Az idősek körében a szociális ellátások bővítése	Az idősek körében a szociális ellátások megkövetelté	IV. Az idősek életképesítése	Az idősek körében a szociális ellátások megkövetelté	Folyamatos	Idősgondozási központok, napköziotthonok	Idősgondozási központok, napköziotthonok	Önkormányzat köznevelési feladatainak ellátása

S	Idősek elhelyezése	A. Szükségletek kielégítése idősek elhelyezése hosszú időre tartó	Idősek felügyeletének biztosítása	A. nyugdíjas, vagy szociálisan hátrányos, a segítség nélkül élő nyugdíjas elhelyezkedésének gyorsabb feltétele	Szociális osztály	Teljesítmény	Az elhelyezésben résztvevők	Idősek kielégítése, szükségletek	A. körében lévő idősök, otthoni elhelyezés, közeli megfigyelés, elhelyezkedés
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
1	Állagjogi	A. teljesítmény, idősök, szükségletek kielégítése, a számukra nem áll rendelkezésre ponton, azaz a kormányzat rendelkezésére.	A. fogyatékosok számának, a fogyatékosok elhelyezkedésének megfigyelése	Állagjogi, társadalmi, jogszabályok, a számukra nem áll rendelkezésre ponton, azaz a kormányzat rendelkezésére.	Munkaadókat, szociális osztály	Teljesítmény	A. fogyatékkal élők	szociális, fizikai	A. körében lévő idősök, otthoni elhelyezés, közeli megfigyelés, elhelyezkedés
2	Állagjogi	Polgármesteri Hivatal, Önkormányzat, a kormányzat rendelkezésére.	Állagjogi, társadalmi, jogszabályok, a számukra nem áll rendelkezésre ponton, azaz a kormányzat rendelkezésére.	Állagjogi, társadalmi, jogszabályok, a számukra nem áll rendelkezésre ponton, azaz a kormányzat rendelkezésére.	Önkormányzat	Teljesítmény	A. fogyatékkal élők	szociális, fizikai	A. körében lévő idősök, otthoni elhelyezés, közeli megfigyelés, elhelyezkedés

HEP elkészítési jegyzék¹⁴

Név ¹⁵	HEP rész ¹⁶										Aláírás ¹⁷
	A település bemutatása	A lakosság bemutatása	A HEP átfogó célja	A helyszínen élők és a romaik helyzete	A gyermek helyzete, esélyegyenlősége	A nő helyzete, esélyegyenlősége	Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	A fogvatartottak helyzete, esélyegyenlősége	A HEP intézkedési terve	Megvalósítás	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹⁴ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹⁵ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹⁶ A jegyzék oszlopaihoz kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott belső kommunikációval jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatja, ellenkez.

¹⁷ R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatja, E= ellenkez.

Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.